

Inovovaný školský vzdelávací program pre primárne vzdelávanie ISCED1 na ZŠ Lehnice

Učebné osnovy

Názov predmetu	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
Časový rozsah výučby podľa i-ŠVP + i-ŠKVP	2 + 0 hod týždenne, ročne spolu 66 hod.
Ročník	Druhý
Škola (názov, adresa)	Základná škola Školská 840 930 37 Lehnice
Stupeň vzdelania	ISCED 1
Názov Školského vzdelávacieho programu	Inovovaný ŠKVP pre primárne vzdelávanie ISCED1 na ZŠ Lehnice
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	Denná
Vyučovacia jazyk	slovenský jazyk

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom i-ŠVP pre príslušný predmet.

<http://www.minedu.sk/data/att/7491.pdf>

1. Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova v primárnom vzdelávaní vychádza zo spontánneho detského prejavu. Žiaci prostredníctvom výtvarných činností, hrovou formou spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky). Formou výtvarných činností (kreslenia, maľovania, priestorového a objektového vytvárania) sa stretávajú so svetom navrhovania dizajnu, architektúry, fotografie, videa a filmu. Aktívnu prácu s materiálom a nástrojmi nie je možné nahradiť formou pracovných zošitov – všetky ostatné didaktické formy, ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a pod. sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok).

Výtvarná výchova zahŕňa aj prácu s vizuálnymi prostriedkami prostredníctvom počítača. Od žiakov očakávame najmä uplatnenie jeho predstavivosti a fantázie; nie napĺňanie dopredu očakávaných výsledkov. Výtvarná výchova je založená na tvorivosti žiaka – na rozvíjaní jeho vlastných nápadov a koncepcií. Zručnosti (ovládanie nástrojov a techník) sú podriadené tvorivosti – prednosť má vymýšľanie, od námetu až po realizáciu formy. Očakávané sú vlastné riešenia žiakov, nie presné plnenie úloh.

Výtvarná výchova obsahuje aj prvky, ktoré ju prepájajú s inými vyučovacimi predmetmi, napr. s pracovným vyučovaním (zručnosti v ovládaní nástrojov a v spracovaní materiálov), s hudobnou výchovou (tvorivé reagovanie na zvukové podnety), prírodovedou a vlastivedou (reakcie na prostredie, prírodné javy, históriu a pod.), s IKT, s matematikou (porovnávanie, mierka, počet a pod.) s geometriou (tvar). Niektoré témy je možné, podľa uváženia učiteľa prepájať s témami týchto predmetov.

Žiaci sú veku prístupnou formou uvádzaní do znalosti súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, do súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Získavajú dôležité kompetencie porozumenia svetu, ktorý je ich každodennou skúsenosťou.

Učebný predmet sa vyučuje 1 hodinu týždenne.

2. Ciele predmetu, spôsobilosti a kompetencie

HLAVNÝ CIEĽ PREDMETU

Žiaci v nadväznosti na detský výtvarný prejav rozvíjajú svoju vizuálnu kultúru na úrovni poznania i vyjadrovania.

CIEĽE PREDMETU

Žiaci

- rozvíjajú svoju predstavivosť a fantáziu,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti,
- spoznávajú základné prostriedky výtvarného vyjadrovania,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- osvojujú si základné zručnosti pri práci s nástrojmi a materiálmi,
- poznávajú umelecké diela a svoj zážitok z nich výtvarne vyjadrujú,
- osvojujú si základné kultúrne postoje.

Kľúčové kompetencie

Vedomosti

Vo výtvarnej výchove je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka; časť vedomostí o výtvarnom umení a vizuálnej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy).

Zručnosti a spôsobilosti

Inovovaný školský vzdelávací program pre primárne vzdelávanie ISCED1 na ZŠ Lehnice

- formálne zručnosti

vyjadrovacie zručnosti, ktoré predstavujú základy znalostí vyjadrovacích prostriedkov (jazyka) vizuálnych umení (gramotnosť v oblasti vizuálnej kultúry);

- technické zručnosti
- mentálne zručnosti

rozvoj schopností a získavanie zručností v oblasti vnímania skutočnosti a prežívania zážitku, vyjadrovania fantázie, predstáv a nápadov (vlastných koncepcií), rozumového posudzovania, konvergentného a divergentného myslenia

Postoje

Hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je a priori tvorivý prístup – žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil iniciatívne svoje vlastné, teda autentické riešenie, a postupne formuloval svoj estetický (vkus) i hodnotiaci názor. Formovanie takéhoto prístupu je dôležitým momentom edukácie, ktorý vyvažuje prevažne propozičné a konvergentné myslenie formované väčšou časťou kurikula.

3. Témy, obsah predmetu a prierezové témy

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky	
4. Obsahový štandard	5. Výkonový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • línia (rôzne typy čiar) • výrazový charakter línie (využitý pri tematickom kreslení) • kresliace nástroje a pomôcky (voľnou rukou, pravítkom, kružidlom, náhodne) • lokálny farebný tón (maľba, alt. kolorovaná kresba jednotlivých predmetov, • farba podľa videnej skutočnosti) • obrysový tvar predmetu • symetria a asymetria jednoduchých tvarov (osová, stredová symetria) 	<ul style="list-style-type: none"> • použiť rôzne kresliace nástroje, • kresliť čiarami s rôznym charakterom, • vyjadriť základný farebný tón predmetu, • vyjadriť približný obrysový tvar predmetu, • usporiadať tvary symetricky alebo asymetricky,
Rozvoj fantázie a synestetické podnety	
<ul style="list-style-type: none"> • rytmy v hudobnej skladbe (ukážky) • rytmy v kresbe, maľbe • rytmy v prírode • kresba námetu podľa fantázie (alternatívne fantastická téma, • hudobníci, tanečníci, počutá hudba, abstraktné zobrazenie rytmov ...) • pozn. možno nadviazať – spojiť s témou výtvarné vyjadrovacie prostriedky 	<ul style="list-style-type: none"> • v kresbe vyjadriť rôzne hudobné rytmy,
Podnety moderného výtvarného umenia	
<ul style="list-style-type: none"> • land art • prírodná/mestská krajina • prírodné materiály/umelé materiály • surrealizmus • fantastický portrét • asambláž • ukážky: umenie land artu 	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť objekt (výtvarnú realizáciu) v krajine, • vytvoriť objekt (asambláž) zbieraním, ukladaním, vrstvením, • lepením z rôznych prírodných materiálov podľa vlastnej fantázie,
Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	
<ul style="list-style-type: none"> • umenie Egypta (pyramídy, hieroglyfy ...) • rôzne typy písma – história vývoja písma (obrázkové – hláskové) • výtvarná interpretácia obrázkového písma, význam a obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť vlastnú verziu obrázkového písma,
Škola v galérii	
<ul style="list-style-type: none"> • živá socha (ukážky) • sochy v galérii (alt. virtuálnej galérii) • sochy v kostole • sochy na verejnom priestranstve • výtvarná interpretácia sochy v inom médiu (maľba, koláž, • performancia) alebo v inej technike (napr. modelovanie z plastelíny...) 	<ul style="list-style-type: none"> • napodobniť sochy postojom, výrazom alebo performanciou (akciou)
Podnety architektúry	
<ul style="list-style-type: none"> • architektonické prvky (oblúk, preklad, stena, strop, brána, schody ...) • architektúra ako skladačka (skladanie – stavba z kociek, lega, • škatuliek, kartónu ...) • spájanie (alt.: zárezmi, spinkami, lepiacou páskou, lepidlom, 	<ul style="list-style-type: none"> • skonštruovať architektonický tvar (prvok) zo stavebnice,

Inovovaný školský vzdelávací program pre primárne vzdelávanie ISCED1 na ZŠ Lehnice

viazaním...)	
<ul style="list-style-type: none"> alt. modelovanie architektonického prvku z modelovacej hmoty 	
Podnety fotografie	
<ul style="list-style-type: none"> rôzne žánre fotografie (z časopisov) – portrét, krajina, architektúra, mikro/makrofotografia, reportáž ... koláž, montáž strihanie a spájanie častí fotografií do nových kompozičných súvislostí kompozícia z rôznych žánrov a rôzneho tvaroslovia 	<ul style="list-style-type: none"> zostaviť koláž z častí rôznych fotografií,
Podnety videa a filmu	
<ul style="list-style-type: none"> filmová postava v kreslenom, animovanom alebo hranom filme filmový kostým, výzor postavy filmová postava v dramatickej akcii 	<ul style="list-style-type: none"> výtvarne interpretovať filmovú postavu v novej dramatickej situácii podľa vlastnej fantázie, navrhnuť kostým pre filmovú postavu,
Elektronické médiá	
<ul style="list-style-type: none"> používanie klávesnice, vyhľadávanie písmen, malé a veľké písmená, čísla, používanie klávesu Shift, písanie diakritiky, zmena písma a rezu písma, zmena veľkosti písma, krátke texty 	<ul style="list-style-type: none"> napísať malé písmená, veľké písmená a čísla v textovom programe, napísať slová s diakritikou v textovom programe, zmeniť písmo, rez písma, farbu písma, píšu krátke vety v textovom programe,
Podnety dizajnu a remesiel	
<ul style="list-style-type: none"> hračky rôzneho druhu chlapčenské a dievčenské hračky mechanické a statické hračky (funkcie, materiál, farby, tvary ...) klobučnícke remeslo pokrývky hlavy – klobúky, čiapky, šatky, kukly, kapucne, koruny 	<ul style="list-style-type: none"> navrhnuť hračku podľa vlastnej fantázie, vytvoriť jednoduchú pokrývku hlavy podľa vlastnej fantázie,
Podnety poznávania sveta	
<ul style="list-style-type: none"> prírodoveda – prírodniny a prírodné materiály (listy, kôra, kamene, semená, plody ...) <p><i>pozn. možno nadviazať – spojiť s témou podnety výtvarného umenia – land-art</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> vytvoriť objekt (alt. asambláž alebo obraz) z prírodných nájdených v okolitej prírode, interpretovať prírodné tvary

Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu výtvarná výchova na jednotlivé vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencií - Žiak
Jazyk a komunikácia	- tvorba ilustrácií (SJL, HA)
Príroda a spoločnosť	základné poznatky z prírodovedy (ročné obdobia, zvieratá, domov a rodina)
Človek a hodnoty	-pozitívny vzťah k sebe a iným, hodnota rodiny, - tradície (EV, NV)
Matematika a práca s informáciami	- grafická práca s počítačom
Umenie a kultúra	- vnímanie kultúrnej tradície (HV)
Zdravie a pohyb	- jemnej motoriky, správne držanie tela (TV rozvoj)

4. Požiadavky na výstup

Kompetencie – spôsobilosti podľa jednotlivých tém a druhov kompetencií

Kompetencie					
Komunikačné	Občianske	Kultúrne	Sociálne a interpersonálne	Existenciálne	K učeniu
vytváranie asociácií	schopnosť sebareflexie	Z umenia čerpá poučenie, návody na riešenie vlastných problémov, stáva sa empatickejším	je zodpovedný k druhým a berie do úvahy ich potreby a záujmy	formuluje otázky a odpovedá na otázky s využitím získaných informácií	uplatňuje fantáziu, predstavivosť, vytvára asociácie
chápe obsah a zmysel výtvarného prejavu	má pozitívny vzťah k svojmu zdraviu	správa sa kultúrne, kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám, ľuďom	podporuje tímovú snahu	vytvára si vlastný názor	
rozumie významu základných prejavov gestikulácie a mimiky tváre			je schopný/á vytvárať väzby s inými ľuďmi		
aktívne počúvať			vníma človeka ako súčasť prírody		

Inovovaný školský vzdelávací program pre primárne vzdelávanie ISCED1 na ZŠ Lehnice

5. Pedagogické stratégie

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet.

Pri výučbe výtvarnej výchovy budeme využívať najmä:

- metódu riadeného rozhovoru (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov)
- samostatná práca žiakov, skupinová práca
- výklad učiteľa
- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie)
- prezentačná metóda
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania – napr. vo dvojiciach)
- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov)
- projektové, zážitkové vyučovanie
- exkurzie do galérií a múzeí

6. Učebné zdroje

Učebnica z Výtvarnej výchovy pre 2. ročník

Výtvarné publikácie, Encyklopédie výtvarného umenia

Časopisy, Internet, webové stránky

7. Hodnotenie predmetu

Pri hodnotení budeme pristupovať ku každému žiakovi individuálne a posudzovať učebné výsledky objektívne a primerane náročne. Každého žiaka ohodnotíme s prihliadnutím na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti a záujmy. Základom bude kladné a motivujúce hodnotenie. V danom predmete budú žiaci priebežne hodnotení ústnou i písomnou formou. Na konci klasifikačného obdobia budú žiaci na vysvedčení klasifikovaní známku. Kritérium na hodnotenie bude: úprava výtvarného prejavu, aktivita, snaha, tvorivé myslenie, nápaditosť, empatia, kritickosť, sebakritika.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme postupovať podľa Metodického pokynu č. 22/2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov ZŠ. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon v súlade s prílohou č. 2 k Metodickému pokynu č. 22/2011.